

Sygn. akt IV Ka 447/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Gąsior

Sędziowie SO Ireneusz Grodek (spr.)

SO Agnieszka Szulc-Wroniszewska

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 roku

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 178a§4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 23 maja 2014 roku sygn. akt II K 261/14

na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 438 pkt 1, 2 i 4 kpk, art. 440 kpk **uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego M. S. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie.**

Sygn. akt IV Ka 447/14

UZASADNIENIE

M. S. oskarżony został o to, że w dniu 28 stycznia 2014 roku o godzinie 01.20 w B.na ul. (...), w strefie ruchu lądowego, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, jechał jako kierujący motorowerem marki (...) nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,95 mg / l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178a § 4 kk.

Wyrokiem z dnia 23 maja 2014 r. w sprawie II K 261/14 Sąd Rejonowy w Bełchatowie:

- oskarżonego uznał winnym zarzuconego czynu i na podstawie art. 178a § 4 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk i art. 73 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat i w tym okresie oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego;
- na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;

4. na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych;

5. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 380 złotych opłaty i 90 złotych tytułem zwrotu kosztów.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego zaskarżył prokurator, podnosząc zarzuty:

a) obraży przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 42 § 2 kk, polegającej na braku orzeczenia obligatoryjnego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym;

b) obraży przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 413 § 1 pkt 6 kpk poprzez niewskazanie w treści wyroku zastosowanych przepisów ustawy karnej w postaci art. 69 § 4 kk, który to przepis określa warunki zawieszenia wykonania kary pozbawiania wolności wobec sprawcy czynu z art. 178a § 4 kk;

c) obraży przepisów prawa karnego procesowego w postaci art. 424 § 1 i 2 kpk, polegającej na rozbieżności pomiędzy sentencją wyroku, a jego uzasadnieniem, w zakresie wysokości stawek dziennych grzywny, co nie pozwala na prawidłową ocenę wyroku.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Belchatowie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Rozpoznając apelację prokuratora, poza zarzutami w niej podniesionymi (które co do zasady są słuszne) Sąd Okręgowy uznał, iż utrzymanie zaskarżonego wyroku byłoby rażąco niesprawiedliwe (art. 440 kpk) z uwagi na wymierzoną oskarżonemu karę – łagodną w stopniu nie do zaakceptowania. Tego rodzaju ocena wynika z faktu, iż kara pozbawienia wolności orzeczona została z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Sąd Rejonowy, podejmując decyzję o zastosowaniu tego środka probacyjnego, niesłusznie zbagatelizował wymowę uprzedniej karalności M. S. i okoliczności popełnienia obecnie zarzuconego mu czynu. Co do pierwszej z wymienionych kwestii – nawet przyjmując, że w momencie wyrokowania przez Sąd I instancji doszło już do zatarcia skazania wynikającego z wyroku Sądu Rejonowego w Belchatowie w sprawie VI K 594 / 10 (Sąd Rejonowy kwestii tej nie badał pod kątem przepisu art. 76 kk), pamiętać należało, iż M. S. karany był (odbywając karę pozbawienia wolności) za występki z art. 177 § 2 kk popełniony w warunkach art. 178 kk właśnie w związku z pozostawaniem w stanie nietrzeźwości. Następstwem tego przestępstwa była śmierć aż dwóch osób. Jeżeli sprawca czynu o tak tragicznych skutkach ponownie kieruje pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, to wedle Sądu Okręgowego nie sposób wysnuwać względem niego wniosku o tzw. pozytywnej prognozie kryminologicznej. Stosownie do treści art. 69 § 1 i 2 kk na warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności zasługuje jedynie taki sprawca, co do którego można wyprowadzić wniosek, że mimo niewykonania kary zostaną osiągnięte jej cele, a w szczególności, że nie powróci on na drogę przestępstwa. W świetle dotychczasowej drogi życia oskarżonego i okoliczności przedmiotowego zdarzenia trudno znaleźć argumenty za taką prognozą, a tym bardziej mając w pamięci dodatkowe obwarowania dla możliwości warunkowego wykonania kary pozbawienia wolności wobec sprawcy czynu z art. 178a § 4 kk, jakie wynikają z treści art. 69 § 4 kk. Szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu tego przepisu Sąd Rejonowy upatrywał w tym, iż oskarżony poruszał się w stanie nietrzeźwości w porze nocnej motorowerem, co miało stwarzać relatywnie niewielkie zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu. Pomija jednak stan nietrzeźwości oskarżonego oraz charakter drogi, którą w takim stanie się poruszał. M. S. posiadał wszak 0,95 mg / l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, a zatem niemal czterokrotnie przekroczył stan 0,25 mg / l, powyżej którego kierowanie pojazdem mechanicznym traktowane jest jako przestępstwo. Droga, którą w takim stanie się przemieszczał, jest jedną z głównych ulic (...) i nawet w porze nocnej nie jest pozbawiona ruchu. Bezzasadnie też Sąd I instancji bagatelizuje rodzaj pojazdu, którym M. S. jechał. Sposób jazdy motorowerzysty o tak wysokim stanie nietrzeźwości jest nieobliczalny. Może on w każdej chwili wykonać nagły, gwałtowny i nieprzewidywalny manewr powodujący, że inny użytkownik drogi, kierując np.

samochodem, chcąc uniknąć jego potrącenia, może stracić panowanie nad prowadzonym pojazdem, co z kolei wywoła bezpośrednie zagrożenie dla niego, pasażerów, jak i innych uczestników ruchu. Z resztą truizmem jest przypomnienie, że także samo zderzenie samochodu z motorowerem dla znajdujących się w tym pierwszym pojeździe stwarzać może niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia. Jakkolwiek więc skarżący nie podniósł zarzutu rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 kpk), na tle realiów niniejszej sprawy do takiej jej oceny obligował art. 440 kpk.

Co do samych zarzutów apelacyjnych – rację ma skarżący podnosząc, iż Sąd I instancji dopuścił się obrazy art. 42 § 2 kk poprzez odstępianie od orzeczenia wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju w sytuacji, gdy skazał go za występki z art. 178a § 1 kk. Przepis ten wprost bowiem stanowi, iż Sąd orzeka (a nie „ może orzec ”) zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji był w stanie nietrzeźwości. W razie zaistnienia przesłanek z art. 42 § 2 kk orzeczenie wspomnianego zakazu ma zatem charakter obligatoryjny.

Rację ma również skarżący podnosząc, iż podstawą prawną zawartego w punkcie 2 zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonych w stosunku do oskarżonych kar pozbawienia wolności winien być nie tylko art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk, ale także przepis art. 69 § 4 kk. Stanowi on bowiem, że wobec sprawcy występkę z art. 178a § 4 kk sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Wobec tej kategorii sprawców art. 69 § 4 kk zawiera zatem dodatkowe obostrzenia co do możliwości zastosowania środka probacyjnego w odniesieniu do ogólnych przesłanek, jakie wynikają z § 1 i 2 tego przepisu. Skoro więc oskarżony został skazany za czyn z art. 178a § 4 kk, a Sąd podjął decyzję, iż wykonanie wymierzonej mu kary pozbawienia wolności zostanie warunkowo zawieszona, to podstawę prawną tej decyzji należało uzupełnić o przepis szczególny dla tego rodzaju sytuacji, jakim jest art. 69 § 4 kk (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - II Wydział Karny z 2013-06-13, II AKa 154/13, opubl. Legalis, w którym w zbliżonej sytuacji prawnej orzeczono, iż w przypadku sprawców określonych w art. 65 § 1 kk nie stosuje się zawieszenia wykonania kary, chyba że zachodzi określony w art. 69 § 3 kk wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami; jeżeli zatem sąd pierwszej instancji uznaje, że w przypadku oskarżonych zachodzi taki wyjątkowy wypadek zezwalający na odstępstwo od zasady niestosowania zawieszenia wykonania kary, to musi dać temu wyraz przez uzupełnienie podstawy prawnej warunkowego zawieszenia wykonania kary o przepis art. 69 § 3 kk).

Trafnie również apelacja podnosi, iż istnieje rozbieżność w zakresie określenia wysokości stawki dziennej grzywny, jaka wynika z wyroku w porównaniu do wskazanej w jego uzasadnieniu.

W sytuacji jednak, gdy Sąd Okręgowy uchyła zaskarżony wyrok wobec jego rażącej niesprawiedliwości z innych względów, odniesienie się do zarzutów odwoławczych ma znaczenie już tylko dla uniknięcia podobnych błędów przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Sąd Rejonowy winien nadto dokonać analizy okoliczności rzutujących na rozstrzygnięcie o karze, o jakich mowa w art. 53 kk i art. 69 kk, z uwzględnieniem argumentów podniesionych w niniejszym uzasadnieniu. Sąd Rejonowy musi także zweryfikować – w oparciu o analizę akt sprawy, a nie tylko przez pryzmat tzw. karty karnej – czy doszło do zatarcia skazania wynikającego z wyroku Sądu Rejonowego w Belchatowie w sprawie VI K 594 / 10 – w kontekście przesłanek z art. 76 kk (mogło ono nie zostać jeszcze uwzględnione w bazie danych stosownego rejestru).